

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno . . 180 K
mesečno 15
za zasled. ozemlje . 300
za inozemstvo . . 520

Oglaš. za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . 2 K
nall oglaš. do 30 mm
stolpca (58 mm) . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 143
Telefon št. 72.
Upravišstvo:
Sodna ulica št. 6
Telefon št. 36.
Račun kr. pošt. šek. vrsta
št. 11.844.

Nova bifka med istrskimi seljaki in Italijani

ITALIJANSKI LOV NA NAŠE LJUDI. — TRŽAŠKI FAŠISTI PONUJAJO POMOČ PRI POZIGANJU. — NAPAD NA PULJSKO UTRDBO. — BLOKIRANI RUDARJI V KRAPANU.

TRST, 7. aprila. (Izv.) Tržaški generalni civilni komisar objavlja poročilo, da so doslej varnostne oblasti izsledile in aretirale 56 ljudi, ki se bodo morali zagovarjati radi pobune v Krnici. V sredo zjutraj je varnostni oddelek, ki je preiskoval okoliščine Krnice, središče mororane srečal skupino 60 seljakov, na katere je začel streljati. Uspeh napada je bil ta, da je oddelek enega moža ubil, 24 pa vjel in jih odpeljal v ječo. Tudi je bilo zaplenjeno nekaj starega orožja in dve petardi.

PULJ, 7. aprila. (Izv.) Zasledovalni oddelek karabinerjev, finančnih stražnikov in vojakov, ki je šel na izvidno službo za pobunjenimi seljaki iz Krnice, je srečal med Culsoni in Mororanom 64 mož, ki se nikakor niso hoteli pokoriti in udati zasledovalcem. Oddelek je zato rabil orožje. Prišlo je do hudega ognja, v katerem je bil usmrčen hrvaški seljak Matašić. Zasledovalci so vjeli tudi 24 mož, pri katerih so našli 3 lovske puške, 2 ruski puški in nekaj drugega orožja.

PULJ, 7. aprila. (Izv.) V sredo zjutraj je dospel v vlakom ob 10. uri večji oddelek tržaških fašistov, ki so se stavili puljskim tovaršem na razpo-

lago, če bi bilo treba še dalje požigati slovanske vasi v Istri. Puljski fašisti so se za pomoč zahvalili s pripombo, da ni več kaj pokončati, ker so kazensko ekspedicijo že opravili sami.

PULJ, 7. aprila. (Izv.) Danes zjutraj se je vršil pogreb vojaka Simona Palmerinde, ki je padel v boju pri Krnici. Fašisti so se udeležili pogreba v velikem številu.

PULJ, 7. aprila. (Izv.) Pravkar se raznaša vest, da je bilo proti neki utrdbi, oddaljeni 5 km od Pulja odanih več strelav iz pušk. Oblasti so odredile preiskavo in zasledovanje.

LABINJ, 7. aprila. (Izv.) Poroča se, da je prišlo v krapanskem rudniku do oboroženih spopadov med domačimi in priseljenimi rudarji. Domačini so regnikolom zaprli izhod iz rudniških jam, tako, da so tem morali priti na pomoč varnostni oddelek.

Zagreb, 7. aprila. (Izv.) Včeraj je prispelo semkaj več istrskih bogunccev iz Vodnjana in Krnice, ki so izjavili, da je položaj Jugoslovanov v Istri neznošen in da so italijanske oblasti napram divjanju fašistov ali indiferentne ali pa brez moči.

Karlov manifest na Madžare

HABSBURG SE SMATRA ŠE VEDNO ZA MADŽARSKEGA KRALJA

BUDIMPEŠTA, 6. aprila. Pred svojim odpotovanjem je naprosil razkralj Karl ministrskega predsednika grofa Telekija za objavo nastopne pismene izjave: »Povznil sem se na madžarska blagoslovljena tla, ker mi je povzročila nezgodno bol vsak trenutek odsotnosti od vroče ljubljene domovine, na katero me vežeta nerazveljavna prisega in glas krvi. Vrnil sem se, uverjen, da more dežela, ki je mnogo trpela, le pod vodstvom zakonito kronanega kralja zopet zadobiti popolni notranji mir, zakoniti red in prejšnjo blaginjo. Usodni dogodki leta 1918. in 1919. so bili naperjeni ob enem proti ustavi in zakonu dežele, kakor tudi proti kronanemu kralju. Toda zvestoba do ustave in treznost madžarskega naroda se ne dasta dalje varati in z zadoščanjem vidim Madžarsko na potu preporoda. Po elementarnih dogodkih so ukinjene določbe nagodbe l. 1867, kakor tudi pragmatična sankcija glede nedeljivosti države; vzpostavljena je bila popolna neodvisnost Madžarske, čije obramba je tudi moja glavna težnja. Sedaj dobiva življenje in razvoj naroda nove podlage. Mirna, konsolidirana in neodvisna Madžarska je skupen evropski interes in najvažnejše jamstvo za mir. Zatorej ne morem misliti, da bi inozemske države hotele prepre-

čiti moje stremiljenje, ki je usmirjeno samo na vzpostavitev varnosti in konsolidacijo miru in reda.

Ker pa sem uverjen, da bi prevzete vladarske pravice apostolskega kralja doneslo narodu težko in veliko trpljenje in bi jaz tega ne mogel zagovarjati pred svojo vestjo, se zopet odstranim. Vendar pa bom tudi daleč od Madžarske posvetil narodu vse svoje zanimanje in ako treba, domovini svojo kri, domovini, kateri se ne bom nikdar izneveril. Tudi jaz zaupam na božjo pravičnost, da pride trenutek, ko bom zopet bival v ljubljeni domovini, združen z narodom v skupnem delu. Dokler ne pride ta trenutek, prosim madžarski narod, naj podpira moža, ki po zaupanju narodne skupščine sedaj vrši težko in odgovornostno polno službo državnega glavarja in od katerega tudi jaz zaupno pričakujem, da bo varoval interese, ki po prastari ustavi madžarskih zakonov zahtevajo harmonično sodelovanje kralja in naroda. — Karl s. r.»

Praga, 7. aprila. (Izv.) V Košicah so bili preteklo noč nabiti čkoslovaški in madžarski letaki s proglasom razkralja Karla, naslovljenim na »njegove narode«. Policija je uvedla preiskavo.

Kriza madžarske vlade

Budimpešta, 7. aprila. (Izv.) Stranka kmetovalcev je sklenila protest proti predsedniku parlamenta Rakonskemu, ker je ta brez znanja parlamenta obiskal Karla Habsburga in se s tem svojim korakom zagrešil proti suverenosti narodne skupščine. Stranka zahteva, da naj Rakovsky odloži takoj predsedstvo parlamenta, ker je zlorabil njegovo zaupanje. — Istotako stranka zahteva brezpogojno demisijo ministra zunanjih zadev dr. Gracza, ki se je v svojih izjavah pokazal kot karlist.

Budimpešta, 7. aprila. (Izv.) Nepomirljivo stališče, ki so ga zavzeli agrarci proti sedanjim vladim, je izzvala krizo kabineta. Danes popoldne je izročil predsednik vlade grof Teleky državni upravičitelju admiralu Horthyju demisijo celokupnega kabineta. Horthy je vzel demisijo na znanje in poveril Telekyju do rešitve krize vodstvo poslov. V parlamentarnih krogih se trdi, da bo rešitev krize jako težka, ker nobena stranka nima večine in moči, da bi sestavila vlado. S politiko agrarcev so se izjavili solidarni tudi »probujači se Madžari».

Dunaj, 7. aprila. (Izv.) Zvečer je iz Budimpešte dospel vest, da je minister za zunanje posle dr. Gratz že

predložil svojo ostavko. Kakor se trjuje, je ta njegov sklep neomajen.

Karl zopet v Sviči

Buchs, 7. aprila. Točno ob 17. je dospel poseben vlak z bivšim cesarjem Karlom s štiriurno zamudo v Buchs. Spremljali so ga italijanski, francoski in angleški častniki. Bivšega cesarja je sprejel polkovnik Kissling in potem so se opravile formalnosti glede potnega lista. Vožnja se je nadaljevala preko Sargansa v salonskem vozu z rednim vlakom, ki se je mogel odpeljati z polurno zamudo. Začasno bivališče bivšega cesarja Karla bo v Luzernu. Bivša carica Zita, ki je v avtomobilu dospela v Buchs, je spremila svojega soproga. Kot spremstveno moštvo se je peljalo nekaj mož armadne policije. Entenini častniki so se vrnili na Madžarsko.

Bern, 7. aprila. Bivšega kralja Karla načelnik za tiskovne posle poroča listu »Bund« da je bivša kraljica Zita v svoji izpovedi waadtski policiji sama izjavila, da je le ona sama vedela za odpotovanje svojega soproga. Skrbela je za to, da ni nihče v Pranginsu zvedel o tem.

Razpust italij. parlamenta

NOVE VOLITVE DNE 15. MAJA.

Rim, 7. aprila. (Izv.) Tekom današnjega popoldneva je službena agencija Stefani objavila kraljev dekret, ki določa: 1.) razpust poslanske zbornice v Rimu; 2.) nove volitve v parlament na dan 15. maja; 3.) sklicanje senata in parlamenta na dan 8. junija t. l.

Rim, 7. aprila. (Izv.) Današnji razpust italijanske zbornice se med drugim utemeljuje s tem, da je Italija sedaj dosegla svoje naravne meje in da se more sedaj svobodno razvijati, zlasti v gospodarskem oziru. Nova zbornica bo v prvi vrsti nadzorovala zunanjo politiko države.

Stališče strank do »Obznane«

VEČINA ZA NADALJEVANJE PROTOKOMUNISTIČNE AKCIJE.

Beograd, 7. aprila. (Izv.) V parlamentarnih klubih so se vršile danes seje, na katerih se je zavzelo stališče, ki ga bo vsaka stranka zastopala na jutrišnji seji ob priliki odgovora vlade na interpelacijo komunistov proti »Obznani«. Ker bo glasovanje o zaupnici vladi, so vsi parlamentarni klubi pozvali svoje člane, da se udeležijo seje. V radikalnem klubu je bil pretresen material, ki je povzročil obznano ter je bilo sklenjeno, da ostane obznana v veljavi. Diskusijo je otvoril Pašić. V imenu radikalne stranke bo govoril Zarko Miladinović. Priglasenih je 12 govornikov. V imenu demokratov bo govoril Puvičević, za zemljoradnike Jovan Jovanović, ki bo protestiral zaradi postopanja proti zemljoradnikom v Bosni. Za socialiste bo govoril Etbin Kristan; za republikance Gjonović, za Narodni klub Barič. Klerikalni klub smatra za potrebno,

da porabi material obznane za lastno stranko; vsled tega niti ni pozval svojih članov k jutrišnji seji konstituantne, temveč sta samo od klerikalnega kluba določena dva govornika.

Beograd, 7. aprila. (Izv.) Zemljoradniški klub je pripravljen, da bo jutri prisostvoval z vsemi člani seji konstituantne. Avramović bo govoril proti obznani, ki se je izdala v zadnjem času proti zemljoradnikom v Bosni.

Beograd, 7. aprila. (Izv.) Danes popoldne je imel radikalni klub sejo, na kateri je razpravljalo o interpelaciji komunistov Sime Markovića glede »Obznane« in o stališču radikalcev v tej važni politični debati. Kakor je izvedel vaš dopisnik, stoji radikalc na stališču, da se morajo ukrepi proti prevratnim elementom izvajati še nadalje. Sredstva in oblika so pri tem postranska stvar. Klub je sklenil, da bo vlado v tem vprašanju odločno podpiral in ji izrekel zaupnico.

Zvišanje državnih pristojbin

Iz proračunske razprave. — Davek na dedščine.

Beograd, 6. aprila. V finančnem ministru se je danes nadaljevala razprava o predlogu državnega proračuna za leto 1921/22. Na dnevnem redu je bil proračun ministarstva za trgovino in industrijo, ki znaša 55.850.000 dinarjev izdatkov, dočim je iznašal lanski proračun 13 milijonov 367 tisoč dinarjev za Srbijo in Crno goro, 13.577.000 dinarjev pa za ostale kraje. Dohodkov v proračunu za trgovinsko ministristvo znašajo 17.000.000 dinarjev, t. j. šestkrat več kot lani. Od te vsote vplačajo samo tovarne za svilo 14 milijonov dinarjev. Debatu o vsem državnem proračunu bo končana do dne 20. t. m.

Glavni vir državnih dohodkov ostanejo tudi še v prihodnje davki in razne pristojbine. V tem zmislu je finančno ministristvo že izdelalo načrt, ki predvideva znatno zvišanje dosedanjih pristojbin. Poleg že obstoječih pristojbin se uvedejo še nekatere nove. S temi novimi se v prvi vrsti obdavčijo dedščine, manjše za 12, večje pa za 20 odstotkov. Zvišajo se tudi takse za oglaš v časopisih, za brodarstvo itd. Od dosedanjih takse so ukinjene samo one na mineralno vodo, ker se je pokazalo, da so bili stroški države pri mineralnih vodah večji, kakor dohodki iz pristojbin. Ker bo načrt zvišanja in ureditve državnih takse v kratkem končan, se čimprej pozvejo delegati iz vseh pokrajin, da podajo svoje miselnje o pristojbinah, na kar se bo o proračunu razpravljalo na seji gospodarsko-finančnega komiteja.

POGAJANJA ZA REKONSTRUKCIJO LJUBLJANSKE VLADE.

Beograd, 7. aprila. (Izv.) Te dni se prično med demokrati in poslanci Samostojne kmečke stranke pogajanja glede rekonstrukcije ljubljanske deželne vlade.

Beograd, 7. aprila. (Izv.) »Pravda« piše, da se bo v prihodnjih dneh rešilo vprašanje dopolnitve pokrajinske vlade v Ljubljani. Vlada izjavlja, da je to vprašanje male važnosti, ker bodo meseca maja, čim bo sprejeta ustava, razpuščene vse pokrajinske vlade.

IZ DEMOKRATSKEGA KLUBA.

Beograd, 7. aprila. (Izv.) V demokratskem klubu je bilo danes posvetovanje o tem, kje ima biti sedež pomorske direkcije, v Sušaku ali Splitu. Nato je bila razprava radi načina ceditve vojne škode v Srbiji, ker radikalc nastopajo v tem vprašanju partizansko. Klub bo storil primerne korake napram ministru pravde Gjuviciću. Končno se je razpravljalo o za-

meni perperov, ki jih je za 12.000.000 kron.

FORSIRANJE USTAVNE DEBATE.

Beograd, 7. aprila. (Izv.) Kakor je izvedel vaš poročevalec, se bodo seje konstituantne, ki se prično 14. t. m., vršile dopoldne in popoldne. Izpreminjalni predlogi k ustavi se ne bodo mogli vlagati med specialno razpravo. Razen službenih govornikov se je za načelno debato priglasilo tudi mnogo drugih govornikov.

USTAVNI ODBOR SE PRE-USTROJI V ZAKONODAJNEGA.

Beograd, 7. aprila. Ker je ustavni odbor končal svoje delo za načrt ustave, ki se bo predložil skupščini v sprejem, se je preustrojil v zakonodajni odbor, ki se poveča za 18 članov. Ta odbor šteje 60 članov ter bo takoj začel svoje delo za izenačenje zakonov in uprave v naši državi.

ZNIŽANJE IZVOZNE CARINE ZA LIGNIT.

Beograd, 7. aprila. (Izv.) Na seji finančno-ekonomskega komiteja je bilo sklenjeno, da se zniža izvozna carina lignita na pet dinarjev. To zato, ker je produkcija premoga tako narasla, da ga moremo izvažati.

DELAJSKI NEMIRI V BOSNI.

Beograd, 7. aprila. (Izv.) V bje-linskem okraju je prišlo v vaseh Brdac in Trnjac ter Dvorovi do nemirov in pobune zaradi tega, ker so delavci teh vasi mislili, da zemlja, ki so si jo vzeli samolastno, mora pripasti njim, ker je njihova »starina« in jo potrebujejo za pašo. Niso imeli potrpljenja, da bi počakali odredbe v tem pogledu. Tekla je kri; eden je mrtev, 20 ranjenih, ostali so zbežali in se poskrili, boječi se oblasti. Ko so navalili na orožnike, so kričali: Živela komunna, hura! Nemiri so udušeni.

EVAKUACIJA KRKA.

Beograd, 7. aprila. (Izv.) Iz poučenih krogov se javlja, da bodo Italijani otok Krk izpraznili še pred 15. t. Evakuacijo izvrše isti funkcionarji kakor v Dalmaciji. Hrvatski ban je že dobil vsa potrebna navodila glede prevzetja uprave.

ARMILSKI KOMANDANT HADŽIĆ V ZAGREBU.

Zagreb, 7. aprila. (Izv.) Danes je prispel semkaj novi armijski komandant, general Stevo Hadžić. Na kolodvoru so ga pozdravili zastopniki častniškega zbora, častni oddelek z zodbom in podban dr. Bošnjak.

Razpis volitev za reško konstituanto

Reka, 7. aprila. (Izv.) Dne 5. t. m. je imela provizorična reška vlada sejo, na kateri se je posvetovala o volitvah za reško konstituanto. Sklenjeno je, da se volitve vršijo dne 25. aprila. Volilnih upravičencev je okrog 13.000.

Venizelos poklican v Atene

Preobrat v grški politiki

Pariz, 7. aprila. (Izv.) Tu se širijo glasovi, da bo z ozirom na težaven položaj Grške vlada poklicala v Atene bivšega ministrskega predsednika Venizelosa. Venizelos je včeraj dospel v Pariz in je takoj nato odpotoval dalje. Govori se, da je njegov odhod v zvezi z novo mobilizacijo, s katero hoče grška vlada izpopolniti armado, ki je zadnji čas utrpela velike izgube v bojih s Turki.

Nemški zunanji minister v Italiji aretiran

Rim, 7. aprila. (Izv.) Nemški zunanji minister dr. Simons je včeraj ob švicarsko-italijanski meji napravil zelo neprijeten izlet. Ko se je s svojo družino peljal z motornim čolnom po Luganskem jezeru, ga je prisilil nastali vihar, da se je moral zateči na italijanski breg. Komaj je družba izstopila, so jo ustavili carinski organi in preiskali njihove papirje. Ker se dr. Simons ni mogel sporazumeti s cariniki, so ga z družino čez nekaj časa zopet izpustili in odvedli k meji, izletniki pa so vedno obvarovali svoj inkognito. Čolnar, ki je vso družbo vozil po jezeru, pa je izklepetal, kdo da so izletniki. Nato je italijanski poveljnik straže, misleč, da je zasčel nevarne ljudi, odvedel vso družbo zopet na italijanska tla nazaj in ponovno pregledal papirje. Ko se je izkazalo, da je vse v redu, je vso gospodo zopet lepo spremil do meje, ki so jo dosegli tako okrog polnoči. Dr. Simons je bil, kakor je izjavil vsled neprestanega romanja sem in tja napol mrtev od lakote.

Vojaške premestitve

Beograd, 7. aprila. (Izv.) Za okružno komando v Ljubljano je imenovan podpukovnik Radičević. Premješčen je major Josip Smit za batalji komandanta k 28. pešpolku, major Martinčič 25. pešpolka za komandanta 1. bataljona 20. pešp., major Todor Damjanović od 27. pešp. za komandanta 2. batalj. 39. pešp. (Celje), major Petar Petrović od kr. garde za komandanta 3/39 (Celje), major Mil. Miličević od štaba III. armije za komandanta 2/47 pešpolka (Ljubljana), podpukovnik Milorad Genić od 5. pešpolka za komandanta 3/45 pešp. (Maribor), major Pajk od 45. pešpolka za komandanta 3/47 pešp., major Alfonz Žerjav od 39. pešp. k pukovski okružni komandi v Ljubljani, major Burnik za komandanta 1. divizionja dravskega artiljerijskega puka v Ljubljani, Franc Barbič od artilj. v Kragujevcu k artilj. odelenu IV. armije v Zagrebu, kapetan M. Lukan od dravskega artiljerijske puka k vardskemu artilj. puku, pukovnik Bleiweis od 1. artilj. puka za artilj. referenta dravske divizije, podpukovnik Bogdan Matić adjutantu dravske div. oblasti na službo v obste odelenje vojnega ministristva, major Vojislav Kostić od 39. pešpolka za adjutanta dravske div. oblasti, podpukovnik Rajnic, referent dravske, za referenta drinske divizijske oblasti, generalštabni major Rudolf Lukanc, načelnik generalštab. vardske divizije, h. gen. štabu III. armijske oblasti; generalštabni podpukovnik Dragutin Milković zopet za načelnika štaba dravske divizije; kapetan II. kl. Milorad Depar od 39. pešpuka k 10. pešp., kapetan II. kl. Karel Zajc od 37. pešp. k štabu vardske divizije. Na novo sta sprejeta kapetan I. kl. Schaffnerat k štabu bitoljske divizijske oblasti, in kapetan Sufaj. Sprejeta in vpokojena sta podpukovnik Herman Vidmar in adm. podpuk. Tatran.

Helsingfors, 7. aprila. (Izv.) Ruska agencija »Union« poroča, da je sovjetska vlada imenovala Belo Kuna za sovjetskega nadkomisarija na Krimu.

zera, o tem nima niti »dunsta«, v fiksi ideji, da so oni edini, legitimni potomci Romula in Rema in da so oni poklicani širiti rimsko omiko v naše barbarske kraje, priča cementni spomenik, ki ga je postavila na vrh Hrušice, ravno pod vajo, brigada Ferrara leta 1918. in ga opremila z velikim napisom, ki slove: Roma redit per itinera vetera, Rimski imperij se vrača po istih potih, ki so jih nekdaj zidale in hodile panonske legije. Z zopetna identifikacija Rima z današnjo Italijo, bersaljera z rimskim legionarjem. Za enkrat so šli Italijani torej prostovoljno nazaj na Crutium (Hrušica), a po njihovem mnenju ni daleč več čas, ko zavladajo rimski orel zopet v Longaticum (Logatec), Emona (Ljubljana), Petovium (Ptuj) in morda še celo Vindobona in Aquincom, zadnji rimski postojanki ob Donavi, prideta nazaj pod imperij. Res klasični je italijanska domoljubnost. Jugoslovani se latinskih napisov, ki jih Italijani pišejo po naših zemljah ne bomo zbal, pač pa bomo s sočutjem gledali na narod, ki se pogreva v bolne fantazije iz preteklih časov, z danimi razmerami pa ne računa. Morda so to znaki degeneracije narodne delovne energije, ki se pri vseh Romanih vedno pogostejše opažajo.

* **Finančna kontrola za Slovenijo.** Početkom meseca aprila je objavilo tujkajšnje časopisje vest, da je ministrstvo financ na podlagi člena 2 o organizaciji finančne kontrole ustanovilo finančni inšpektorat v Ljubljani in ekspozituro v Mariboru ter obenem imenovalo uradništvo za to službo. S kompetentne strani se nam poroča, da ta vest ne odgovarja resnici.

* **Oražnov spominski večer v Zagrebu.** Da proslavi spomin prerano umrlega prvega starostarja Jugoslovanskega sokolskega saveza, brata dr. Ivana Oražna, priredi prosvetno-kulturno odeljenje sokolske župe zagrebske dne 16. aprila v dvorani Sokolskega društva I spominski večer s predavanjem o življenju, sokolskem in kulturno-nacionalnem delovanju pokojnika.

* **Ljubljanski Sokol** naznanja svoje članstvo, da se bodo odlej naprej izdajale Savezne legitimacije in znaki samo ob torkih in sobotah od 6. do 7. ure zvečer v odborovi sobi v Narodnem domu. Vsak mora priti po legitimacijo osebnostno in naj prinese s seboj sliko formata 6 x 9. Članarino bo v bodoče pobiral sluga, na kar se članstvo opozarja.

* **Kongres jugoslovanskih mest.** Zagreški občinski svet je dne 5. aprila razpravljal o predlogu mestnega poglavarstva, naj se izvoli odbor 12 članov, da sestavi program za kongres jugoslovanskih mest, ki naj bi se vršil v Zagrebu. Frankovci so sicer nastopili proti takemu kongresu, vendar je bil predlog gradnega poglavarstva sprejet z 31 glasovi. Proti je glasovalo le šest Frankovcev. V pokritje stroškov za potrebne priprave za kongres jugoslovanskih mest je občinski zastop dovolil kredit v iznosu 200.000 kron.

* **Mednarodni dijaški kongres v Pragi** je bil včeraj zaključen. Kot središče centralnega združenja je bila za leto 1922 določena Rumunija, svetovni dijaški kongres pa se bo leta 1924 vršil na Poljskem. V Bruslju se osnuje centralni urad, ki ima nalogo, da zbira podatke o dijaških prilikah v raznih državah in da deluje na to, da se doseže reciprociteta za diplome in akademike časti v vseh državah. Sklenilo se je tudi, da se zgradi sanatorij za visokošolce, ki so bolni na pljučih. Končno se je dijaškim organizacijam centralnih držav dovolil pristop na kongres.

* **Ameriški učenjak v Jugoslaviji.** V naši državi se nahaja že nekaj časa slavniti ameriški profesor Artur Irwing Andrews, ki zbira material o naših razmerah za svoja predavanja v Ameriki. Na poziv češkoslovaške vlade je odpotoval sedaj v Prago, kjer bo predaval. Pred odhodom ga je sprejel Pašić in se z njim dolgo razgovarjal.

* **Za dijaški dom v Zagrebu.** Na včerajšnji seji upravnega sveta Prve hrvatske štedionice v Zagrebu je bil dovoljen znesek 300.000 K za zgradbo dijaškega doma v Zagrebu.

* **Ciril-Metodova družba.** Občni zbor Sentjakobsko-trnovske moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani se vrši v soboto dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni pri Lozarju, Rožna ulica, z običajnim dnevnim redom.

* **Občni zbor krajevne organizacije JDS Vič** se vrši v petek dne 8. t. m. ob pol 20. uri v gostilni g. Slamiča (pri Bobenčku) na Glincah. Dnevni red: Volitve odbora, razgovor glede občinskih volitev in slučajnosti. Člani in sodelavci se vljudo vabijo.

* **Umri je danes opoldne g. Jernej Trebar,** zasebnik v Ljubljani, star 87 let. N. v. m. p.

* **Iz ljubljanske statistike.** Kakor poimenuje iz tedenskega zdravstvenega izkaza, se je v dobi od 27. marca do 2. aprila v mestni občini ljubljanski narodilo 25 otrok (med tem: dva mrtvorojenčka), umrlo pa je v tem času 17 oseb, 11 moških in 6 žensk. V tej dobi ni bil prijavljen noben slučaj nalezljive bolezni. Napredovalni zdravstveni kurzi. Na željo prof. dr. N. Jagića, Dunaj VIII, Schloßelgasse 22, ki je pripravljen, dati zdravnikom iz Jugoslavije vsa pojasnila in jim iti na roko, naznanja zdravstveni osek, da se vrše v aprilu, maju in juniju na dunajski medicinski fakulteti praktični napredovalni kurzi iz vseh panog

medicinske. Od dne 8. do dne 18. junija se vrši kurz iz kirurgije, ortopedije, ginekologije in pediatrije. Program tega kurza je interesantno na razpolago v zdravstvenem osek.

* **Železni drobiž prihaja zopet na dan.** Odkar so prišle v promet kovane pare, ki pa cirkulirajo še v redkih eksemplarjih, pojavile so se mahoma tudi niklaste desetine in dvajsetice, pa tudi železni dvajsetvinski drobiž. Glede vrednosti tega drobiža pa si občinstvo ni na jasnem. Zato se nam zdi umestno opozoriti na to, da se glasom naredbe finančnega ministrstva z dne 4. maja 1920, št. 7218, niklasti drobiž mora sprejemati v dinarski vrednosti. Niklasti 20vinski komad velja torej 20 par, to je 80 vinarjev, niklasti 10vinski komad pa 10 par, to je 40 vinarjev. Železni 20vinski komad pa velja le 20 vinarjev.

* **Protiveržniški urad preneha.** Nekdaj veržnikom tako opasni »Centralni urad zoper navijalce cen, tihotapce, veržnike itd.« v Ljubljani preneha v kratkem s svojim delovanjem in likvidira svoje uradne posle. Večina organov, agentov in uradnikov je že premeščenih k oddelkom policijskega ravnanja. Urad je bil ustanovljen dne 1. januarja 1920. Sprva je razvil zelo agilno delovanje; obsodil je mnogo veleveržnikov, pozneje se je pa omejil samo na male veržnike. Najprej so uradu odvzeli tihotapce, ki so jih podredili nadzorstvu carinskih uradov. V zadnjem času je vlada razveljavila tudi naredbo, s katero je bil dovoljen policijski nadzor vsega izvoza.

* **Neznana obolest.** Višji nadzornik obratnega ravnanja Južne železnice Leopold Klinskowsky se je sinoči udeležil inženirskega sestanka v restavraciji »Uniona«. Ob 11. uri ponoči je nadzorniku nenkrat postalo zelo slabo. Ni se mogel premakniti s stola in otrpnila mu je polovica žvota. Prenesli so ga na stolu iz restavracije pred glavni vhod, od koder so ga odpeljali na nevrološko-psihijatrični oddelek primarija dr. Ivana Robide v javni bolnici. K življenju otrpnenju se je pridružila tudi psihijatrična bolezen.

* **Preselitev odvetniške pisarne.** Odvetnik dr. Ferdo Lašič v Ormožu se preseli s svojo pisarno v Maribor.

* **Prijetno se je iznenadil** v Subotici neki tapetniški pomočnik, ki je popravljal sedeže v kupeju prvega razreda. Ko je odtrgal sukno, je našel skritih sedemdeset bankovcev po tisoč dinarjev, katere je gotovo skrival v sedežu kak tihotapec, a je bil potem prepreden, da jih zopet vzame s seboj.

* **100.000 dinarjev nagrade** razpisuje ministrstvo notranjih zadev za onega, ki bi pripomogel, da se izsledijo roparji, ki so napadli državni avtomobil v Črni gori in odnesli dva milijona dinarjev. Finančnemu delegatu Raduloviću, ki je spremljal blagajno in bil pri napadu ranjen, so morali v bolnici odrezati desno nogo.

* **Garnizija v Radgoni.** Avstrijska vlada namerava v Radgoni nastaniti stalno garnizijo. Kakor se nam poroča, je veliki teden posetil Radgono avstrijski notranji in obrambni minister dr. Glanz in sicer v spremstvu Wastiana in vlad. svet. Neuwirta, ki sta v obmejnih krajih pridno hujkala proti Slovencem.

* **Franc Jožef — alhimist.** Dunajska »Die freie Botschaft« objavlja nekoliko odlomkov iz publikacije zanimivega zgodovinskega dela »Zbirka dokumentov o intelektualnem nivoju Franca Jožefa«, ki bo izšla v kratkem. Avtor te zbirke, Bruno Frei, trdi, da so intimisti dunajskega dvora prav dobro vedeli, da je bil pokojni cesar le cesar po imenu, po svojem intelektu pa je bil navaden kapral. Frei uavaja nek dogodek, ki izvrstno ilustrira »inteligenco« in pohlepnost Franca Jožefa. Leta 1864. mu je njegov brat Maksimilijan poslal iz Mehike nek sumljiv tercet: španskega polkovnika, italijanskega opata in mehiškega diplomata. Ti so cesarju izjavili, da znajo srebro izpremeniti v zlato, in posrečilo se jim je, prepričati ga o tem. Dal jim je šest milijonov srebrnih goldinarjev z naročilom, naj jih premene v zlato. Upal je, da bo na ta način dobil za 80 milijonov zlata. Bila je celo imenovana posebna komisija, ki je morala kontrolirati delo te trojice. Komisija je kmalu prišla do prepričanja, da ima opraviti s šarlatani, in je o tem poročala cesarju. Cesar pa komisiji ni verjel in je trojico ukazal, naj nadaljuje delo, dokler niso nekega lepega dne izginili s cesarskega dvora. Z njimi pa tudi šest milijonov srebrnih goldinarjev.

* **Pasja steklina na Igu.** Med Ižanci je zavladalo včeraj popoldne veliko razburjenje. Od vasi do vasi se je širil glas: »Črn močan pes je stekel in grize ljudi!« Po vaseh so se začeli ljudje zbirati in loviti psa, ki je dirjal iz vasi v vas. Pes, srednjavelik, črn, ves v penah je pridiral po glavni ižanski cesti iz smeri ljubljanske okolice. Popadal in trgal je vse, kar mu je prišlo na pot. Podavil je več košiči in obgrzel osem domačih psov-čuvajev. Orožniki na Igu so pričeli s puškami lov na steklega in od njega obgrizene pse. Pomagali so jim številni kmetje. V kratkem času so postrelili 5 psov, pozneje pa polovili in pobili tudi ostale. Danes opoldne so pripeljali pred okrajnega zdravnika 2 dečka, ki sta bila od psa ugriznjena. Prvi je bil 13letni Martin, Gradi-

šček iz Drage, drugi 15letni sin delavke Alojzij Rotar iz Studenca št. 189. Ali so bile obgrizene tudi druge osebe, se doslej še ni dalo dognati.

* **K rodbinski tragediji na Govejku.** Zavrtni morilec posestnika Janeza Kreka p. d. Lužarja na Govejku pri Sv. Katarini, posestnikov sin, 19letni France Ališ iz Trnovca pri Medvodah je pobeignil in ga orožniki še niso mogli izslediti. Proti podkupnini 10.000 kron je iz zasede ustrelil 55 let starega, med turisti in botaničnih konfliktov v Lužarjevi rodbini. Zena ni mogla videti niti moža niti otrok, ki so bili skoro enake starosti. Umorjeni Krek je bil pravi original, ljubitelj in čuvar planinske flore, osobito je varoval pred vandalskimi devajtacijami svetovno znani Blagajev volčin (Daphne blagayana) in še druge rastline polhovgrških hribov. Stari turisti in botaniki so ga kaj radi posečali. Kot sokrivci tega umora so bili doslej aretirani žena Marija in še dva druga kmetaka fanta. Morilec Ališ je najbrže pobeignil preko polhovgrških hribov, v zasedeno ozemlje.

* **Hud komunističen junak** je delavec celjske cinkarne Golec iz Trnovelji pri Celju. Nedavno tega je v neki trnoveljski gostilni zabavljal na ravnatelja cinkarne rud. svet. Baeblerja in ga dolžil, da je z raznimi manipulacijami pri dobivanju rude oškodoval državo in rudnik za velike svote in da je radi tega že prestavljen v Ljubljano. Posledica je bila seveda tožba. Golec je ponudil kar 20 prič, ki naj bi potrdile, da sploh ni bil v imenovani gostilni in da torej tudi ni mogel govoriti tega, česar je obdolžen. Ko pa je bila zaslišana njegova najbolj zanesljiva priča, ga je pustila na cedilu. Junak Golec je nato takoj zlezel pod klop in se zavezal plačati za dijaški dom 200 K, kakor tudi nad 800 K znašajočo pravdne stroške. Predlog jezik včasih tudi veliko stane.

* **Aretrana tatica.** Aretrana je bila 17letna Emilija Polič, ki je odnesla mizarjevo soprogi Mariji Andlovici v Ljubljani črno obleko, vredno 2000 kron. Zakonska Andlovič sta mlado Emilijo sprejela, da je pri njima prenočevala. Drugi dan, ko sta zakonska odhajala ven, je ostala sama doma in jo pobrisala s obleko skozi okno, ker je bilo stanovanje zaklenjeno.

* **Aretrani ubijalci.** Orožniki na Grosupljem so sedaj aretirali ubijalce posestnikovega sina in kovaškega vajenca Jakoba Nučiča, kateri je bil ubit na cesti pri Mali Račni. Aretrani so kmetaki fantje Franc Pajk, Ivan Cimerman, Janez Zrimšek in France Dremelj. Na velikonočno soboto so popivali in se napili velikih množin žganja. Sprli so se zaradi goveda, kateremu so dali samo 4 krone, dočim so se drugi bahali z večjimi napitninami.

* **Aretracija osumljenih požigalcev.** Kot osumljence, da so podnetili požar velikega hleva na Kodeljevem, je ljubljanska policija aretirala tri bivše hlapce, ki so bili zaposleni pri baronu Codelliju in neko ljubico hlapcev. Celokupno škodo cenijo na poldrug milijon kron. Samo škodo na strehi cenijo na 200.000 kron. Zgorelo je okoli 95.000 kg sena in slame. Aretranci vsi zanikajo udeležbo pri požigu, nekateri navajajo primeren alibi.

* **Pobegnili je** 20letna Aleksandra Filipo, soproga gledališke igralca, je pobegnili iz Ljubljane z ruskim beguncem Dimitrijem Maharenkom.

Skrivnostna kandidatna lista

Rok za prijavo kandidatnih list za občinske volitve v Ljubljani je potekel v torek, klerikali pa še do danes niso objavili svoje liste. Kakor nam poroča zaupnik SLS, je bilo vodstvo te stranke glede kandidatov v velikih zadregah. Vsak količjak prevdaren človek se je otrezal kandidature z vsemi močmi. Klerikali so v zadnjem trenutku zmašili skupaj tako kandidatno listo, da se jo sramujejo objaviti. Med kandidati se nahaja cela vrsta uslužbencev Katoliške tiskarne, ki so dobili povelje za kandidiranje. Ravno tako so bili komandirani na kandidatsko listo vsi protežiranci in koritarji SLS od dr. Breclja gori pa do učitelja Wagnerja doli. Zato je tudi na kandidatski listi posebno častno zastopana gospoda, ki se je okoričala pri komisiji za stvarno demobilizacijo, z gospodom Ogrinom in inženjerem Ruehom na čelu. Ob pomankanju drugih kandidatov je SLS posegla celo po duhovnikih in cerkvenikih, kar znači višek dekadenca. Do sedaj SLS še ni imela na ljubljanskih kandidatskih listah takih kandidatov; sedaj pa kandidira kar štiri duhovnike in dva cerkvenika.

Na mestih, ki pridejo pri SLS v poštev za izvolitev, kandidirajo: 1. Ogrin, 2. urednik »Večernega lista« (Novega časa) Kremžar, 3. dr. I. Stanovnik, odvetnik, 4. predsednik Orlov Josip Pirc, 5. šolski ravatelj Jeglič.

Med kandidati ni niti enega, ki bi imel širše znanje v komunalnem gospodarstvu. Tako kandidatno listo kot v Ljubljani, bi SLS lahko postavila tudi v zadnji hribovski občini.

Čujemo, da je že več kandidatov klerikalne liste svoje vsiljene kandidature preklicalo.

Gospodarstvo

VLADA JE DOVOLILA 120 MILIJONOV DINARJEV ZA ZADRUGE.

Z naredbo od dne 25. marca t. l. je vlada dovolila kredit od 120 milijonov dinarjev za poljedelske zadruge. Naredba vsebuje sledeče glavne določbe: Pri »Upravi fondova« v Beogradu se ustanovi direkcija za poljedelski kredit, ki dobi za reorganizacijo poljedelskega kredita od finančnega ministrstva začetno posojilo v znesku 100 milijonov dinarjev. Razen tega dobi ta institucija početkom vsakega leta še 20 milijonov dinarjev v isto svrhu. Ta vsota se ima vporabiti za posojila, ki jih bodo dobili posamezni kmetovalci, kakor tudi zadruge. Kmetovalce, ki ne plačajo letno več kakor 200 kron neposrednih davkov, je upravičen zaprositi za posojilo, in sicer do najvišjega zneska 20.000 kron. Poleg kmetovalcev so upravičene prositi za kredit kmetijske zadruge, in sicer preko zadružne zveze, pri kateri so članje.

Obresti, katere bodo morale plačevati zadruge za taka posojila, se niso določene, pač pa pravi naredba, da bo kmetovalec plačeval bodototne obresti. Za naše razmere je ta obrestna mera nekoliko visoka, ako vpoštevamo, da dobivajo naše zadruge od svojih zvez kredit po pet in eno četrtino odstotka, za srbske razmere pa so bodototne obresti jako nizke, kajti tam mora plačevati kmet, ako vzame kredit pri privatniku, od 15 do 20 odstotkov obresti.

V naredbi je tudi predvideno, da se bodo vsi posli glede poljedelskega kredita, ki jih bo upravljala Uprava fondova, oziroma Direkcija za poljedelski kredit kasneje prenesli na »Državno poljedelsko banko«. Minister poljedelstva ima nalog, da pripravi vse potrebno, da se ta banka čim prej ustanovi.

Pripomniti bi bilo še, da bo hmel v Ljubljani dne 17. ali 18. t. m. upravni odbor Glavnega zadružnega saveza sejo, na kateri se bo med drugim razpravljalo tudi vprašanje glede tega poljedelskega kredita. Na tej seji se bodo premotirali tudi predlogi, ki se naj setavijo ministrstvu poljedelstva v svrhu, da se načrt o poljedelskem kreditu izvede čim prej.

— **Regulacija valute v logaškem okraju.** Deželna vlada je sklenila naprositi ministrski svet, da izda naredbo, s katero se regulira neznosno zasebnopravno stanje v logaškem okraju, ki je bil dosedaj pod italijansko okupacijo. Zlasti je treba določiti razmerje med dinarjem, liro in avstrijskimi kronami za tirjatve in dolgotve, nastale v časih pred okupacijo, med okupacijo in po okupaciji.

— **Nova uredba o prometu.** V ministrstvu saobračaja se pripravlja uredba o vseh prometnih ustanovah v državi. Te dni se vrši v ministrstvu konferenca vseh železniških ravnateljev. Konferenca razpravlja tudi o vprašanju ljubljanskega inšpektorata državnih železnic, za koji zahtevajo gospodarski krogi večjo samostojnost.

— **Kriza na Španskem.** Iz Madrida poročajo o težki krizi tekstilne industrije. V Kataloniji je bilo zaprtih že do sedaj 140 predilnic. V kratkem jih bodo zaprli še 420.

— **Gozdni zakon veljaven za Slovenijo** je deželna vlada sklenila raztegniti tudi na Prekmurje.

— **Vrnitev tovarn privatnim lastnikom v Rusiji?** »Matin« javlja iz Revala, da je izdala sovjetska vlada dekret, po katerem se bodo vrnilo vse tovarne prejšnjim lastnikom. Ukijena je kontrola nad tovarnami s strani sovjetskih komisarjev.

— **Kmetijska šola na Gorenjskem.** Kakor poroča »Kmetijski list«, je minister za kmetijstvo podpisal podatni predlog proračuna za ustanovitev kmetijske šole na Gorenjskem, ki bo prva šola planinskega tipa v vsej Jugoslaviji.

— **Volitve v trgovsko-obrtniške zbornice.** V trgovinskem ministrstvu se pripravlja naredba o volitvah v trgovsko-obrtniške zbornice v naši državi, ki se izvrše še tekom tega leta.

— **Nova tiskarna v Beogradu.** V Beogradu se ustanovi s pomočjo ameriškega kapitala in nekaterih mlajših domačih interesentov nova grafično podjetje. Glavnica znaša dva milijona dinarjev in je razdeljena na delnice po 250 dinarjev. Podjetje si postavi lastno tiskarno.

— **Konferenca železniških direktorj.** V ministrstvu saobračaja so se včeraj sešli na posvetovanje ravnatelji železniških direktorj v Beogradu, Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in Subotici. Konferenca se bavi z vprašanji, ki so v zvezi z ureditvijo prometa.

— **Glavna letna skupščina Narodne banke SHS.** Dne 4. t. m. predpoludne se je vršila v Beogradu glavna letna skupščina privilegirane Narodne banke. Poleg ostalega je skupščina zaključila, da državi posojilo od 850 milijonov dinarjev na podlagi bonov. Premenjena je prejšnja odredba, da se nove delnice plačajo v zlato, ter se bodo plačevale v srebru za vsak zlat dinar štiri srebrne dinarje. Od dobička banke dobi država 60 odstotkov, akcionarji pa 40 odstotkov. Odobrena je bila bilanca in odboru podeljen absolutorij. Dobiček banke v preteklem letu znaša 3.556.949,37 dinarjev. V cirkulaciji je bilo dinarskih novčanic za 682.886.310 dinarjev, kronsko-dinarskih novčanic za 2.661.241.400 dinarjev, vsega skupaj za 3.344.127.710 dinarjev. Izbrana je bila nova uprava, v katero je bilo poleg starih članov izvoljeno še nekaj novih.

— **Razdelitev donavske flotilje.** Vrhovni arbirer za definitivno razdelitev donavskega brodograja, polkovnik Hinnes, je prišel v Beograd in posetil ministrskega predsednika Pašića in trgovskega ministra dr. Spaha. Sinoči je odpotoval v Rumunijo. Definitivna razdelitev brodograja se izvrši do konca tega meseca.

Borza 7. aprila

Zagreb, devize: Berlin 238,50 do 234,50, Bukarešta 200 do 208, Rim 610 do 614, London 560 do 563, Newyork 142,25 do 143, Pariz 1005 do 1010, Praga 193,50 do 194, Dunaj 21,15 do 21,40, Budimpešta 51 do 52. Valute: dolarji 139,50 do 140, avstrijske krone 23 do 23,50, levi 160, rublji 70 do 80, češkoslovaške krone 186 do 190, 20 kron v zlatu 475, funti 500, franki 1000 do 1030, napoleondorji 475, marke 230 do 231, leji 195 do 197, italijanske lire 600, turške zlate lire 515 do 550. Blagovna borza: koruza, franko Zagreb 420 do 450, pisani fižol, franko Slavonija 450, stari pisani fižol, franko Zagreb 350.

	denar	blago
Banka za Primorje	980	960
Hrvatska eskomptna banka	1445	1455
Jugoslavenska banka	560	565
Ljubljanska kreditna banka	920	930
Eksploatacija drva	1750	1800
Slavonija	1272	1284
Srpska banka	745	756
Trgovsko-obrtna banka	400	410
Jadranska banka	2000	2020
Gorania	680	690
Gutman	1400	1500
Banka Brod na Savi	312	315
Praštrediona	10650	10656
Narodna šumska industrija	735	756
Narodna banka	635	645
Rečka pučka banka	430	435

Beograd. Zaradi praznika je bila danes borza zaprta.

Dunaj, devize: Berlin 1074 do 1080, Zürich 11,425 do 11,475, Budimpešta 238 do 240, Bukarešta 950 do 960, London 2590 do 2610, Milan 2865 do 2885, Newyork 658 do 662, Varšava 79'40 do 81'40, Pariz 469'50 do 473'50, Sofija 787'50 do 797'50, Zagreb 458 do 462, Praga 891 do 897. Valute: marke 1077 do 1080, francoski fracki 4660 do 4700, švicarski franki 11425 do 11475, ogrske krone 243 do 256, leji 945 do 955, dinarji 1820 do 1840, funti 2570 do 2590, lire 2857'50 do 2877'50, dolarji 653 do 657, poljske marke 83 do 85, levi 765 do 775, carski rublji 272 do 278, češkoslovaške krone 890'50 do 896'50.

Avstr. krona renta	101
— majska renta	101
Ogrska krona renta	270
V. avstrijsko vojno posojilo	80
Turske srečke	3940
Avstr. kred. zav. za trg. in ind.	1795
Anglobanka	1910
Bankverein	1360
Länderbank	3020
Avstro-Ogrska banka	5190
Bosanska zemaljska banka	1550
Zivnotenska banka	3790
Državne železnice	5160
Lombard	3410
Alpine-Montan	7150
Praška železna industrija	14400
Trboveljska premogokopna	4708
Leykam. papirnica	10350
Zenica-železo	9916
Kranjska železna industrija	9400

Praga, devize: Berlin 120'25 do 121'75, Zürich 1288'50 do 1291'50, Budimpešta 26'90 do 27'90, Bukarešta 106'87 do 108'37, Beograd 207 do 209, London 291'50 do 293'50, Milan 319 do 321, Dunaj 10'575 do 11'575, Newyork 73'12 do 74'12, Varšava 8'45 do 9'45, Pariz 528'50 do 531'50, Sofija 89'50 do 90'50, Zagreb 51'12 do 52'12. Valute: marke 120'25 do 121'75, francoski franki 525'50 do 528'50, švicarski franki 1283'50 do 1286'50, leji 106'87 do 108'37, dinarji 198 do 200, funti 289'50 do 291'50, lire 316 do 318, avstrijske krone 10'575 do 11'575, dolarji 72'12 do 73'12, poljske marke 745 do 8'45, levi 85,25 do 86,25.

Berlin, devize: Italija 271'45 do 272'05, London 242'87 do 243'37, Newyork 61'93 do 62'07, Pariz 442'05 do 442'95, Svica 1073'15 do 1075'35, Dunaj 16'355 do 16'395, Praga 83'40 do 83'60, Budimpešta 22'595 do 22'695.

Zürich, devize: Newyork 5'77, London 2'67, Pariz 41'90, Milan 2'550, Praga 7'85, Budimpešta 2'15, Zagreb 4'075, Bukarešta 8'35, Varšava 0'725, Dunaj 1'54, avstrijske krone 0'96.

Vremensko poročilo

Ljubljana 306 m nad morjem					
Dan	Gas opazovanja	Slabost barometra v mm	Temperatura po C.	Vetrosti	Nabo
7. april	7. uri 73,5 14. uri 73,8 21. uri 73,2	734,5 735,8 736,2	5,9 10,0 8,7	sl. svrh. br. sev. vzh. br. sev. vzh.	oblačno " " "

Srednja večerajšnja temperatura 7,9, normalna 7,9
Vremenska napoved: več. obl. sev. vreme
Solnce vzhaja ob 6:25 zahaja ob 18:28

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij »Jutra«
Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Opozorjamo vse p. n. trgovce in tobakarne na današnji oglas na zadnji strani Ciril in Metodovih vžgalic, ki jih priporočamo. Noben trgovec in nobena tobakarna ne sme biti brez njih! Konsumentje, zahtevajte edino le to vrsto!

Iz teme v luč

Roman.

«Kaj pa se je zgodilo ž njim?»
«Kar se vedno zgodi — naš ubogi prijatelj je v tem trenutku na potu v Sibirijo, obsojen na dvajsetletno težko delo v jamah.»

Dasi nisem gojil nobene posebne naklonjenosti do Cenerija, me je kar streslo, ko sem čul o njegovi usodi.

«Vi pa ste utekli?» sem vprašal.
«Naravno, sicer ne bi tukajle kačil vaših izvrstnih smotk in srkal vašega izbornega vinca.»

Ozlovoljen sem bil spričo malomarnosti, s katero je govoril o nesreči svojega prijatelja. Če je bilo že meni nekaj strašnega misliti, da bo ta človek delal v sibirskih rudokopih, kaj šele naj bi bilo njegovemu sozrotniku?

«Zdaj pa, gospod Vanghan», je dejal poslednji, «pridem z vašim dovoljenjem k opravi z vami. Bojim se, da vas presenetim.»

«Naj slišim, kaj mi imate povedati.»

«Pred vsem vas moram vprašati, kaj vam je Ceneri povedal o meni.»

29

«Povedal mi je vaše ime.»

«Nič o moji rodbini? Povedal vam je moje pravo ime prav tako malo kakor vam je svoje. Gotovo vam ni povedal, da se glasi March in da sva si s Pavlino brat in pa sestra.»

Osupnil sem spričo izjave. Z ozirom na doktorjevo trditev, da je bil ta človek zaljubljen v Pavlino, mu nisem niti za hip verjel; ker pa se mi je zdelo, da je najboljši, ako čujem njegovo pripoved do konca, sem samo odvrnil: «Ne, ni.»

Pa dobro — potem vam jaz povem svojo zgodbo kar najkrajše mi je mogoče. Po svetu sem znan z mnogimi imeni, a moje pravo ime je Anton March. Moj in Pavlin oče se je poročil s Cenerijevo sestro. Umrl je mlad in zapustil vse svoje veliko premoženje samo svoji ženi. Nekaj časa za njim je tudi ona umrla in pustila vse v rokah mojega strica kot edinega kuratorja za svojo sestro in mene. Ali veste, kaj se je zgodilo s tem denarjem, gospod Vanghan?»

«Dr. Ceneri mi je povedal», sem rekel.

«Resnica, potrošen je bil za Italijo. Z njim se je plačalo vzdrževanje marsikatero rdeče srjace, oborožil

marsikateri Italijan. In ta kurator je izdal naše premoženje. Nikdar ga nisem grajal. Ko sem izvedel, kam je prešlo, sem mu radevolje ožupustil.»

«Torej ne govorimo več o tem.»
«Jaz pa ne gledam cele zadeve v tej luči. Vlada Viktorja Emanuela je trdno ustanovljena zdaj. Italija je svobodna in bo v vsakim letom bogatejša. In moja misel, gospod Vanghan, je ta-le: Prepričan sem, če bi predložili celo zadevo kralju, da bi se kaj storilo. Prepričan sem, ako bi jaz in vi za svojo ženo povedali, da smo vsled tega, ker je Ceneri porabil vse naše premoženje za rodoljubne namene, ostali brez vsega, bi nam velik del tistega denarja rade volje povrnil, če ne vsega. Gotovo imate prijatelje tukaj, ki bi vam pomagali, da bi nas kralj Viktor Emanuel uslišal. Jaz imam take prijatelje na Laškem. Garibaldi, n. pr., bi mi pričal za znesek, ki ga je dr. Ceneri plačal njemu v roke.»

Njegova zgodba je bila verjetna in njegov načrt navsezadnje ni bil povsem fantastičen. Prišel sem misliti, da utegne res biti brat moje žene in da je Ceneri iz posebnega vzroka zamolčal to sorodstvo.

«Dovolj denarja imam», sem dejal.
«Ampak jaz ga nimam», je odvrnil in se odkrito nasmejal. «Dejal bi, da bi se mi morali že zaradi žene pridružiti v tej zadevi.»

«Celo stvar si moram premisliti.»
«Gotovo — ne mudi se mi. Med tem časom pa uredim svoje papirje in prošnjo. Ali lahko vidim sestro?»

«V kratkem bo tukaj, če malo počakate.»

«Ali je že kaj boljša, gospod Vanghan?» Zalostno sem zmajal z glavo.
«Reva! Potem se bojim, da me ne bo spoznala. Izza otroških let sva preživela kaj malo dni skupaj. Seveda sem mnogo starši od nje; od osemnajstega leta sem v vednih zarih in bojih. V takih okoliščinah človek pozabi na domače vezi.»

Še zdavnaj nisem zaupal temu človeku; vrhu tega je bilo tudi treba pojasniti neke njegove besede iz prejšnjega časa.

«Gospod Macari», sem rekel.
«Oprostite — March mi je ime.»

«Torej, gospod March, prositi vas moram, da mi razložite podrobnosti udarca, ki je moji ubogi ženi vzel razum.»

Obraz mu je postal resen. «Ne morem zdaj. Neki dan pa bom.»

«Potem mi boste pa vsaj pojasnili besede, ko sva se ločila v Genovi.»

«Prosim vas oprostjenja zanje, ker vem, da sem govoril prenačljeno in nepremišljeno. — Ker pa sem jih pozabil, jih seveda ne morem pojasniti.»

Odgovoril nisem nič in sem bil negotov, ali je kaj posebnega nameraval z menoj ali ne.

«Vem», je nadaljeval, «da sem bil razjarjen, ko sem čul o Pavlinini poroki. Ceneri ne bi bil smel nikdar dovoliti tega vsled njenega zdravstvenega stanja — in potem, gospod Vanghan, mi je bilo veliko do tega, da poroči Italijana. Da bi ozdravela, bi ji njena lepota pridobila moža iz najboljših slojev, sem sanjal.»

Pavlinin prihod je preprečil vsak odgovor. Silno sem bil radoveden, kakšen vtis naredi nanjo prikazen njenega takozvanega brata.

Macari je vstal ter stopil proti njej. «Pavlina», je rekel, «ali se spominjaš?»

Čudno začudena ga je pogledala, pa zmajala z glavo kaor človek, ki je vdovih. Prijel jo je za roko. Opazil sem, kakor da se mu je hotela vsled nekega notranjega nagiba umakniti.

Službo išče izurjen, mlad državni uradnik z dvanajsetletno sodno, politično in drugo prakso, kakor tudi kot korespondent, večletni pisarnovodja. — Cenjene ponudbe pod »Pisarnovodja« na upravnishvo »Jutra«. 619 2-2

Vino izbrano, naravno, belo ali rdeče, novo ali staro, po vrlo nizki ceni na malo ali veliko, pošilja v poslanih sodih Ciglar, trgovina vina, Stubica, Hrvatsko, Zagorje. 329 50-25

Rupimo vse letnike »Ljubljanskega Zvonca«. Tudi posamezne letnike, elasti 1881, 1886, 1889, 1893 do 1901, 1910, 1911, 1916. Ponudbe na upravnishvo »Jutra«. Sodna ulica 6. 4

Švedski semenski oves priporoča trgovina s semeni Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12. 605 5-3

Hiša mala, lepa, 10 minnt od Kranja, napredaj. Več pové Ivan Volk, Primskovo pri Kranju. 624 5-1

Stanovanje na Bledu 621 2-1

se odda celoletno ali pa samo za sezono. Dre sobi, veranda, kuhinja itd. Opremljeno brez kuhinjske posode in servisa. Cena zmerna. Naslov se izve v upravnishvu »Jutra«.

Iv. Jax in sin Dunajska c. 15., Ljubljana.

Sivalni stroji in stroji za pletenje. Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Linču. Ustanovljena leta 1867. Vezanje ponudje brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“ Geniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarn: Dürkopp, Styria, Waffrad. 182 Začasno znižane cena. 12-2

Prodá se enonadstropna hiša v Spodnji Siški št. 225 s veliko kletjo, pripravna za trgovino z lesom ali z vinom. Zraven spadajo še dva orala zemlje, travnik in njiva. Cena 400.050 K. Ponudbe na upravnishvo »Jutra«. 606 3-3

KAKI čepice za uradnike državne in južne železnice, kakor tudi vsake druge vrste, izdeluje po naročilu v najkrajšem času trdika

FILIP BIZJAK krznar in izdelovalec šeplo Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 13 (Kolizej). 580 4

Nudim brezobvezno **Ciril - Metodove vžigalice**

»DRAVA« - VŽIGALICE družbe sv. Cirila in Metoda. Zelo pri lr. Perdanu v Ljubljani. MAL POLOŽI DAR DOMU NA ALTAR! Te vžigalice so v prid družbi sv. Cirila in Metoda v LJUBLJANI.

Pri posameznih zabojih škaflic K 1-06 od skladišča Ljubljana. Engrosisti imajo primeren popust.

J. Perdan, Ljubljana.

Medica & Komp. z manufakturnim blagom na debelo

3 Ljubljana, Sodna ulica šte. 7. 553

Razpis dobave železniških pragov.

Lokalna železnica Grobelno-Rogatec potrebuje takoj

3000 (reci tritisoch) normalnih železniških zdravih hrastovih pragov

v dimenzijah 2.40 x 0.15 x 0.15 x 0.26 ter

350 (reci tristopetdeset) železniških zdravih hrastovih pragov za tirne sklepe 625

v dimenzijah 2.40 x 0.18 x 0.16 x 0.30. Dobava se ima izvršiti takoj. Ponudbe z navedbo cene in prejemne postaje ob železnici je vložiti do dne 20. aprila t. l. na Obratno ravnanststvo južne železnice v Ljubljani, oddel. V/5, Obrat malih in lokalnih železnic.

Amerikansko strojno olje

Olje, lahko, za vretena; olje za transmisije; olje, strojno za poljedelske stroje; olje, strojno za težke stroje; olje za avtomobile, lahko; olje za izredno težke; olje za cilindre; olje proti prahu. 57 104-67

Glavna zaloga: Medić, Rakove & Zankl, d. z o. z. prej A. Zankl novi sinovi.

Jadranska montanska družba

Brzjavil: »Montana«. d. z o. z. Telefon št. 9.

Ljubljana, Zvonarska ulica 5 (J)

Prodaja in kupuje vse vrste kovin, rudnin in kemikalij ter vse industrijske izdelke, spadajoče v rudarsko, fužinarsko in kemijsko stroko. Import. Eksport. 463 26-6

Vzamem v najem skladišče ali zaprt prostor

ter plačam današnjim časom primerno najemnino. — Naslov pové Anončna ekspedicija Al. Matelič, Ljubljana. 622

„JADRAN“ d. z o. z. 21 104-69

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9

ima v skladišču in oddaja po najnižjih cenah: Pšenično moko prvovrstno banaško, koruzo, oves, pšenične otrobe, pšenično moko za krmo, proseno kašo, ješprenj, sladkor beli suhi kristal, češki v kockah, kavo, olje najfinjše namizno, riž, južno sadje vseh vrst, čaj Ceylon, dišave vseh vrst, silve bosanske zračno sušene, čebulo makovsko, orehe bosanske, petrolej salon-ski, belo čiščen, bencin v zabojih, sveče, sol morsko in nemško belo, testenine vseh vrst, kolinsko kavo in praženo ječmenovo kavo, kolemaz jamčeno oljnat izdelek v zabojčkih in škaflicah vseh velikosti, mlo pralno, kristalno sodo, portland cement, čevlje moške, deške in ženske, trpažno ročno delo v vseh številkah, ter različno drugo blago. Oddaja se le v večjih množinah. Točna postrežba.

Več kolporterjev sprejme upravnišvo »Jutra«, Sodna ul. 6.

Brez posebnega obvestila. **+** V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrl danes ob eni popoldne naš srčnoljubljeni oče in stari oče, gospod

Jernej Trebar zasebnik

po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v 87. letu svoje starosti.

Pogreb se vrši v soboto, dne 9. t. m. ob 4. uri popoldne od Bleiweisove ceste št. 32 na pokopališče pri Sv. Križu, kjer se truplo položi v začasno grobnico. Sv. maše zadušnice se bodo darovale v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V Ljubljani, dne 7. aprila 1921. 626

Evgenija Popovič, roj. Trebar, hči. — Janko Popovič, zet. — Janko, Evald, Vera, vnuki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Proda se v last gozdno posestvo

arondiranih 185 oralov, 30 oralov njiv in travnikov, drugo krasen bukov gozd do 80 let star. Lesa okoli 20.000 m³. Napraviti se da najmanj 40.000 železniških pragov in 150 vagonov oglja. Kmečka hiša in gospodarska poslopja v dobrem stanju. Inventar dva para konj, vozovi itd., sam vreden 150.000 K. Posestvo leži na Dolenjskem, 18 km od železniške postaje, cesta prav do gozda, promet s torornim avt-m mogoč. Prikupiti se dajo še sosednje parcele. **Cena milijon kron.** Plačilni pogoji ugodni. **Naprodaj samo do 10. t. m.** Podrobnosti se zvedo v odvetniški pisarni dr. Ivana Lovrenčiča, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8. 607 3-3

Ravnokar je izšla brošurica:

Svetovna vojna v pesmi in slikah, I. zvezek.

Izdala in založila „Domovina“.

Cena 4 krone.

Dobiva se pri kolporterjih, v trafikah in v upravi »Domovine«, Sodna ulica 6.

CARINSKO POSREDOVANJE

izvršuje najtočneje in po zmernih cenah

„BALKAN“ delniška družba za mednarodne transporte 534 4

v LJUBLJANI, MARIBORU, BEOGRADU in ZAGREBU